

Domadi glasovi

Stev. 137

Lienz, ponedeljek 15. julija 1946.

Leto. 2.

KRIŽARJI

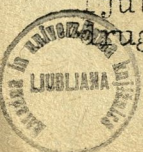
Poročali smo že o romanju "križarjev" iz vseh delov Evrope v francosko mestece Vezelay, kjer je leta 1146 sv. Bernard pozval na drugo križarsko vojako vpricho kralja Ludovika VII. in njegove kraljice Eleonore. Iz večine evropskih držav se pomikajo proti temu mestecu svojevrstni romarji: mežje in fantje z velikimi lesenimi križih na plečih, ki jih nosijo v to zgodovinsko mestece, da jih tam postavijo ob takozv. križevi poti.

Iz angleških listov imamo nekaj več podatkov o križarjih, ki so na poti iz Vel. Britanije. Ko so Londončani še spali, se je podalo v nedeljo 30. junija na vsezgodaj zjutraj 30 lajkov in dva duhovnika na križarsko romarsko pot: Že prejšnji večer so zbrali romarji iz vse Anglije v Londonu v dominikanski cerkvi, kjer se je ponoči vršila ganljiva pobožnost s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom vseh romarjev. Nato je vsak izmed križarjev poljubil križ in šli so na pot. Vsi nosijo na obeh plečih znamenje sv. križa kakor so ga nosili nekdanji križarji. Vsak pa nosi na hrbtu tudi vso svojo opremo. Obleke si je vsak izbral po svojem okusu, precej jih je vzelo kar vojaško uniformo, v kateri so se borili v pretekli vojski. Kot dobri narodnjaki so vzeli s seboj tudi angleško zastavo, ki jo bodo izo-tesili v Vezelayu.

Britanski romarji bodo hodili 18 dni. Vsak dan približno 24 km. Križ, ki ga nosijo, je iz hrastovega lesa, dolg 1.83 m in širok 1.22 in težak 44 kg. Vsa pot delajo peš razen kratkega prevoza čez morje iz Anglije v Francijo. Prenočujejo na skednjih in v lopah. Pot jih vodi skozi Rouen, Chartrez, Orleans in Sens. V Rouenu so jih sprejeli z vsemi slovesnostmi na trgu sv. Ivane d'Arc. Nato so bili pri sv. maši v kapelici, ki je bila postavljena na kraju, kjer se sv. Ivano d'Arc sežgali. Od Rouena dalje spremlja pobožne romarje četa požrtvovalnih francoskih skavtov, vse do Vezelaya.

Ko se bodo bližali Vezelayu, se bodo verjetno že združili z romarji iz drugih dežela. Belgijski romarji so tudi že prekorabili francosko mejo. Iz Perpignana se približuje francosko romanje, ki ga vodi škof Bernard. Angleški listi poročajo, da je verjetno tudi avstrijsko romanje na poti. Angleški romarji bodo prišli v Vezelay popoldne 18. t.m. Po vsej Franciji bodo ob poteh, koder se bodo romarji pomikali, žgali kresove. Ti kresovi se bodo vsako noč bolj bližali Vezelayu, dokler se ne bodo vsi združili v njegovi neposredni bližini. Dne 19. t.m. bodo na vse zgodaj vsi romarji iz vseh dežela zadnjikrat vzeli na rame križ ter ga nesli skozi Vezelay h križu sv. Bernarda, kjer bo ob 8 uri sv. maša v benediktinski opatijski cerkvi. Popoldne tega dne bodo vse križe postavili na mednarodnem križevem potu, nakar se bo začel velik mednarodni kongres za svetovni mir.

Zadnji dan slovesnosti bo 22. t.m. na praznik sv. Marije Magdlene spokornice. Za te slovesnosti bodo vozili iz vse Francije posebni vlaki romanje v Vezelay. To križarsko romanje ima namen z molitvami, žrtvami in pokoro izprositi od Boga mir, pravičnost in ljubezen med ljudmi. Organizatorji tega romanja želijo, naj bi tudi drugi verniki, ki ostanejo doma, se pridružili v duhu požrtvovalnim

romarjea v pokori in molitvi za svetovni mir.

VE TO

Med poročili o sejah Varnostnega sveta stalno slišimo o pravici na "veto", zato je prav, da enkrat pogledamo odkod ta beseda.

"Veto" je latinska beseda in pomeni "prepovedujem". V pravem pogledu pa označujejo s to besedo pravico posamezne osebe, da s svojim ugovorom prepreči izvedbo kakega sklepa. V srednjem veku je bil namreč uradni jezik latinski in je taka oseba izjavila pri glasovanju, da prepoveduje izvedbo kakega sklepa, torej po latinsko "veto". V državnem pravu ustavne monarhije je n.pr. veto pravica ugovora poglavarja države proti zakonskim sklepom narodne skupščine. Odklonitev pomeni uničenje sklepov in učinkuje kot brezpogojen veto. Včasih pa daje ustava monarhom samo odločilen veto, ki zahteva samo ponovno odločitev narodne skupščine. Pravico na veto so imele n.pr. nekatere večje katoliške države (Avstrija, Francija in Španija) pri izvolitvi papeža. Če je katera od njih izjavila, da ji izbrani kardinal ni po volji, potem ni mogel biti izvoljen. Zadnjič se je uporabil ta veto, ki se ga je Cerkev branila, pred izvolitvijo naslednika Leona XIII., leta 1903. Uporabila ga je Avstrija. Njegov naslednik pa je to pravico odpravil.

"Manchester Guardian" z dne 28. junija 1946 prinaša naslednji članek o tej pravici v Varnostnem svetu:

"Ni pretirano, če trdimo, da Varnostni svet Združenih narodov tako dolgo zastoj zapravlja čas, dokler se ne bodo dokončno odločili o pravici na veto, ki jo imajo velesile. Razen tega je marsikateremu članu sveta jasno, da Varnostni svet tako dolgo ne bo prišel do uspešnega delovanja, dokler bo ruska razlaga teh določil in dogovorov služila kot podlaga za pravno razmerje med narodi, ki so člani sveta. Debata o Španiji je bila v tej zvezi posebno pomembna.

Gromyko, ki je že pretekli teden odklonil neko odločitev Varnostnega sveta z uporabo svoje pravice na veto je zopet odklonil nek sklep, ki je bil predlagan kot zadnji izhod v obliki kompromisa. Ko je Varnostni svet s 6 glasovi proti 1 (ruskemu) odločil, da je bil ta zadnji sklep samo predmet postopka in ni bil bistveno pomemben in da se zato v tem slučaju ne more uporabljati pravica na veto, se je Gromyko izrekel tudi proti temu sklepu. V tej stvari je ruskega delegata seveda podprl predsednik, ker je bil ta sklep storjen na podlagi sporazuma med velesilami na konferenci v San Franciscu. Ta sporazum pa ni bil še nikoli sprejet kot veljaven od vseh Združenih narodov in zato nima nobenega vpliva na karto samo. Takrat so se velesile sporazumele, da je vsaka odločitev o vrsti stvari, ki se razpravlja, to se pravi: ali je ugotovitev formalnega ali bistvenega značaja, obvezno podvržena soglasnemu sklepu velesil.

Avstralski delegat dr. Ewart je ostro napadel te pogodbene ukrepe, vendar so nehali razpravljati o tem vprašanju, ker Varnostni svet še ni nikoli sam odločal o postopanju v podrobnostih in ker grozi, da bo Gromyko s pomočjo svoje pravice na veto uničil vsa pričakovanja po vsakem sklepu. Tako pride Varnostni svet vedno zopet do tega, da se znova bavi s sestavo formule, ki je bližja ruskemu stališču, ali pa temu stavi tako malo zaprek, da lahko Gromyko mirno reče da namesto ne. Ostane pa vprašanje, kaj so hotele in nameravale velesile, ko so sprejele sklepe v San Franciscu. Vsekakor je gotovo, da ni bil cilj njihovega prizadevanja sedanje naganje s pravico na veto.

V TRZASKEM VPRAŠANJU NE GRE SAMO ZA ITALIJO. Po spremembah, ki jih je vojna prinesla v zemljevid političnih vplivov v Evropi, je postal Trst kraj, kjer so se na zelo majhnem prostoru srečali ali začeli križati najmočnejši interesi današnjih skupin velesil. Skupina držav okoli Rusije, ki s Titovo Jugoslavijo dosega Sredozemsko morje ima veliko vzrokov stremeti po Trstu. Samo posest tega mesta bi dala tem državam možnost za razvoj pomorske delavnosti, ki bo svetovno pomembna, ker nima dalmatinska jugoslovanska obala nobenih možnosti za izgraditev večjih pristanišč in še manj za ladjedelnice. Razen tega pomeni gospodstvo nad Trstom učinkovit nadzor nad vsem srednjeevropskim gospodarstvom. Za ostale velesile in druge zmagovite države bi pa pomenila nadvlada današnje Jugoslavije nad Trstom nastop popolnoma nove sile na Sredozemskem morju. S tem pride v nevarnost tudi vpliv zahodnih velesil v Srednji Evropi. Zaradi tega ne gre v tem vprašanju niti za Jugoslavijo, niti za Italijo. Upravičenim jugoslovanskim narodnostnim zahtevam po Reki in Istri so ugodili. Kljub temu, da po naravi nesporno pripada ozemlju, ki so ga odstopili Jugoslaviji je bilo mestno ozemlje internacionalizirano. S tem so velesile potrdile, da so voljne napraviti iz Trsta točko, kjer se bodo njihovi interesi dotikali, ne pa mejno črto, v katero bi se obe strani zaletavale.

VELIČASTNI VHOD KARDINALA HLONDA V VARŠAVO. -- Kot smo že poročali, je kardinal Hlond bil imenovan za nadškofa varšavskega. Ko se je peljal iz Poznanja proti prestolnici, so ga v vsaki vasi in mestu pozdravljali veličastni slavoloki in mlaji ter nepregledne množice vernih Poljakov so se gnetle okoli njegovega avtomobila. Kardinal Hlond je prvi, ki načeluje hkrati trem škofijam: varšavski, gnjezenski in poznanjski. Na poti proti Varšavi so morale po neka-

terih mestih vojaške čete pomagati policiji vzdrževati red na ulicah, koder se je kardinal vozil. Ko je prišel v Varšavo in se vozil skozi ruševine nekdanj veličastnega mesta proti svoji začasni prestolnici, karmelitski cerkvi, so bile vse ceste, koder se je vozil natrpane z nepregledno množico. Vendar pa je svojega kardinala pozdravljalo le ljudstvo, noben član vlade ga ni pričakal in pozdravil, ko je prišel na svoje službeno mesto.

SRAMOTILNI NAPIS NA ZRAKOPLOVU. Pred kratkim je priletelo na zemunsko letališče britansko transportno letalo iz Barija. Popisano je bilo z oljnato barvo s sramotilnimi in žaljivimi psovkami proti sedanjemu jugoslovanskemu režimu in proti maršalu Titu. Napisi so bili v cirilici. Jugoslovanske oblasti so začele s preiskavo in zadržale moštvo zrakoplova za 4 ure v zrakoplovu. Šele pozneje so jim dovolile izstopiti ter se podati v poslopja na letališču zaradi hrane. V Bariju bodo vodili nadaljne preiskave o povzročiteljih teh sramotil in napisov. Zelo verjetno je, da je nekaj protititovskih Jugoslovancev zaposlenih v Bariju na letališču.

IZOBČENI ČASNIKARJI. - Kakor poročajo angleški katoliški listi, je goriški nadškof Margotti izobčil uredniško osebje Komunističnih listov, ki izhajajo v njegovi škofiji. To so: "Lavoratore", "Fronte unico", "Primorski dnevnik" in "Soški tehnik".

25 NARODNOSTI NA ZBOROVANJU PAX ROMANE. - Koncem junija se je vršil v Salamanci na Španskem kongres Pax Romane, katerega so se udeležili zastopniki 25 držav. Posebno toplo so pozdravili poljskega delegata. V Tolledu je vsem 500 delegatom podelil blagoslov španski primas kardinal Pla.

ZA SKLEP SOLSKEGA LETA je včeraj priredilo lienško ljudsko-

šolska mladina pod vodstvom svojega učiteljstva zelo ljubko akademijo. Najprej se je upravitelj g. Majhen v lepem govoru zahvalil taboriščnemu ravnatelju group Captain Ryderju Yongu za vse razumevanje in vso podporo, ki so je deležni naši najmlajši. Nato je izrazil svojo hvaležnost še vsem drugim, ki so šolo podpirali, zlasti pa počrtvovalnemu učiteljstvu, ki si je največ prizadevalo, da more šola ob sklepu šolskega leta pokazati tako lepe uspehe. Nastopil je šolski pevski zbor z lepo izvajanimi pevskeimi točkami, za njim je pokazal drobiž iz otroškega vrtca, kaj zna in je za svoje točke žel živahno odobravanje. Zanjim so se vrstili razni šolski oddelki z zelo posrečenimi recitacijami, prizori in vajami, izmed katerih sta najbolj ugajali "Navzgor se širi rožmarin" in "Ob bistrem potoku je mlin". Pevski zbor je s tremi narodnimi pesmimi posrečeno akademijo zaključil.

GOSPOD GABROVSEK PIŠE IZ AMERIKE: "Na Vašo notico v taboriščnih listih, naj se ljudje v zadevi pošiljanja denarja beguncem obračajo name, sem danes že dobil iz daljne Colorado paket za neko Dežman Angelo v Peggezu. Na žalost ga moram poslati nazaj v Colorado, ker pošta ne vzame ničesar za Avstrijo razen pisem. Tudi časopisje vračajo. Dajte ljudem kako pojasniti, ker bo sicer precej drag in neprijeten "špas" to pošiljanje paketov sem in tja po Ameriki. Edino oni paketi hrane po organizaciji CARE gredo. S tem bo najbrž v zvezi tisto govorjenjé o nekih "kartah" kot vi pišete. -- Tukaj smo zelo hvaležni za vsako novico iz Slovenije. Tudi za novice iz taborišč. Pošljite nam jih! - Malokatero stvar so ljudje brali s takim zanimanjem, kot pripovedovanje župnika Radoša. Takih stvari še zelo prosimo. Pozdrave vsem znancem!"

V LIENSKEM TABORIŠČU se je vršila včeraj spokorna procesija na dobre pol ure oddaljen Büchel,

katere so se udeležili vsi slovenski begunci. Šla je ob 9 zjutraj iz taboriščne kapelice. Na Büchelnu je msgr. Škrbec blagoslovil sliko fatimske Matere Božje, ki so jo begunci nosili v procesiji, narkar je bila na prostem sv. maša z ljudskim petjem in pridiga, po kateri so vsi begunci ponovili obljube, ki jih je ves slovenski narod naredil na Rakovniku leta 1942 in ono, ki jo je lansko leto naš prevz. škof dr. Gregorij Rožman v imenu nas vseh dal brezmažežnemu Srcu Marijinemu v Turnu pri Lienzu in ki smo jo potem po vseh begunskih taboriščih za njim potrdili. -- Malo čez poldne se je procesija vrnila v taboriščno kapelo.

SVOJCI BEGUNCEV, ki živijo raztreseni po Koroškem in Tirolskem in ki dozdaj Domačih glasov in drugih naših izdaj še ne prejemajo, naročite jih zanje v naši upravi. Bomo jim vse pošiljali po pošti. Važno je, da ostanemo vsi begunci povezani in da je vsak o vsem stalno obveščen!

V SPLOŠNI AVDIJENCI, ki je bila rezervirana za zavezniške vojake, je sv. oče sprejel okrog 40 slovenskih duhovnikov, ki so prišli iz begunskih taborišč.

ČLANI BELGIJSKEGA ODDELKA RAFA so pred kratkim po zračni poti romali v Lurd. Del romarjev, to so bili sorodniki letalcev, ranjenci, sorodniki padlih, se je podal v Lurd z železnico.

ZLAT KELIH V FATIMO. - V dneh 5. do 7. t. m. so se mudili v Fatimi romarji iz britanskih kolonij. S seboj so prinesli zlat kelih, ki so ga izročili škofu Leyry z naročilom, naj ga uporablja samo v kapelici na kraju, kjer se je Fatimska Marija prikazala.

AMERIŠKI ŠKOFJE POZIVAJO K RACIONIRANJU ŽIVIL. - Chicaški pomožni škof Sheil je rekel: "Če je racioniranje živil edina pot, ki naj poskrbi hrano za vse stradajoče na svetu, tedaj z dobro voljo sprejmemo naša to omejitvev."